

SOCIALDEMOKRATERNA I VÄSTERBOTTEN VALPROGRAM 2022

Socialdemokraterna

VÄSTERBOTTEN

1 Inledning

2 Den socialdemokratiska rörelsen driver politiken och samhället framåt. Vi vill skapa ett jämlikt,
3 jämställt och hållbart samhälle som svarar upp mot alla människors frihetslängtan och trygghet i
4 hela Västerbotten.

5 Vi vill se ett Västerbotten som präglas av demokratiskt engagemang, en hållbar utveckling, med
6 god tillgång till välfärd av hög kvalitet och en vilja att överbrygga klyftor och minska skillnader.
7 Frihet handlar om att bekämpa de strukturer och förhållanden som håller människor tillbaka. Att
8 verka för att alla människor ska få goda möjligheter att leva fria, friska och utvecklande liv. Vårt
9 mål är ett samhälle där alla kan få utlopp för sin inneboende kraft och vilja att både själv få
10 en bra levnadsstandard – och bidra till att också andra får frihet att utvecklas och känna trygghet.

11 Västerbotten ska vara en plats där vi ger människor jämlika förutsättningar att kunna vara delaktiga
12 i det sociala, kulturella, ekonomiska och politiska samhällslivet. Vi socialdemokrater förstår
13 politikens ansvar att stå upp för demokratin och allas lika värde. Det kräver av oss att synliggöra
14 förtryckande maktstrukturer och motverka diskriminering i alla delar av samhället.

15 Vår strävan efter det hållbara samhället vilar på tre ben: ekonomisk, social och ekologisk
16 hållbarhet. Därför ska de förslag vi driver vara ekonomiskt ansvarsfulla och bygga på ordning och
17 reda i finanserna. Vår politik ska aktivt bidra till att öka jämlikheten och stärka jämställdheten i
18 samhället. Allt annat riskerar att leda till ett samhälle som bara är socialt hållbart för de redan
19 privilegierade. Att minska klimatbelastningen och bidra till en hållbar klimatomställning är en
20 uppgift vi tar på största allvar.

21 **Folkhälsa och sjukvård**

22 Vi socialdemokrater vill se ett jämlikt och jämställt samhälle. Ett samhälle där en solidarisk
23 välfärdsmodell säkerställer att mänskliga behov uppfylls. Coronapandemin har allt för tydligt visat
24 på behovet av samhällsansvar och vi måste nu välja väg för framtiden. Vi vill se en framtid där vi
25 investerar i varandra och det vi äger gemensamt, där människans och planetens behov går före
26 marknadens och där vi tillsammans har en beredskap för eventuella kriser. I det socialdemokratiska
27 samhället går välfärden främst.

28 Utförsäljningar och privatiseringar måste kallas vid sitt rätta namn: det är ett övergivande av
29 samhällsansvar. En övertro till marknaden vittnar om en naivitet som i realiteten skulle kasta oss
30 in i ett helt annat samhälle. Ett samhälle där ingen tar ansvar för helheten och där mänskliga behov
31 har åsidosatts till förmån för vinst.

32 Vi vill fortsätta utveckla vården i Västerbotten och för det krävs satsningar inom regionens
33 organisation, på personal, ledning, verksamheten i sig och på en förbättring av arbetsmiljö för
34 personalen. Genom satsningar på organisationen vill vi även säkerställa kompetensförsörjningen
35 inom regionens verksamheter. Viktiga kompetenser får inte gå förlorade på grund av bristande
36 transparens i organisationsleden. Därför vill vi främja ett mer dynamiskt samarbete mellan de olika
37 verksamhetsområdena samt verka för smidigare och enklare samverkan mellan region och
38 kommun. Detta inte minst för att stärka äldreomsorgen i länet och för det krävs ett överlappande
39 arbete mellan regionen och länets kommuner.

40 För människor i socialt utsatta situationer är en fungerande samverkan mellan kommunerna och
41 regionen också av stor betydelse. Vi vill genom att stärka denna samverkan även utveckla arbetet
42 med att förebygga att människor som befinner sig i social utsatthet hamnar i prostitution och
43 människohandel samt fånga upp och hjälpa redan drabbade. Vi vill även stärka arbetet med
44 folkhälsa och förebyggande arbete. Vårt mål som socialdemokrater är att bekämpa ojämlikheten i
45 hälsa. Verkligheten vittnar idag om att ohälsotalen kan kopplas till en rad faktorer som har sin
46 grund i ojämlikhet. Det handlar om bland annat demografiska faktorer som boendeort, inkomst
47 och utbildningsnivå. Vi kan se att det just nu finns stora demografiska skillnader i hälsa i vårt län.
48 Det är en trend som vi socialdemokrater ser på med allvarsamhet och avser bryta. Det breda
49 åtagandet inom primärvården är avgörande för en jämlik och jämställd vård. Det är därför fortsatt
50 prioriterat för att kunna tillgodose fler behov och få en ännu bättre helhetsbild runt patienten.

51 Med medborgaren i fokus vill vi ta tillvara möjligheterna som digitaliseringens utveckling för med
52 sig och vi vill även utveckla patientkontrakten med sammanhållna vårdplaner. En sammanhållen
53 vårdplan stärker patientens och närståendes delaktighet i vården. Som patient medverkar man i
54 beslut om sin vård och behandling utifrån egna möjligheter och önskemål. Detta ser vi även som
55 del i att tillgängliggöra vården. Det ska vara enkelt att komma i kontakt med vården, gå snabbt att
56 få en tid och framgå tydligt vad nästa steg är. Region Västerbottens digitala verktyg och tjänster ska
57 utvecklas så att människor i länet aldrig ska behöva vända sig till privata alternativ. Vi kommer
58 aktivt arbeta för att människor ska välja vår sjukvård i stället för digitala privata tjänster från
59 nätläkarbolag. En viktig del för att komma till rätta med tillgängligheten inom vården är att säkra
60 kontinuiteten. Vi kommer därför arbeta för att Region Västerbotten ska vara oberoende av
61 hyrpersonal.

62 Vi vill utveckla folkhälsoarbetet genom att kommun, region, civilsamhälle, statliga myndigheter och
63 arbetsmarknadens parter tillsammans samverkar för att stärka folkhälsan. Vi socialdemokrater
64 anser att vården har som sitt syfte att både förebygga ohälsa och att aktivt vårda sjuka. Vi är positiva
65 till utveckling och de framsteg som gör vården bättre och vi vill även se till att det mer proaktiva
66 folkhälsoarbetet utvecklas. I vårt län ska en social tillvaro erbjudas som gör att västerbottningarna
67 mår bra från barnår till ålderdom.

68 Den psykiska ohälsan ökar och vi vill satsa för att möta den med relevanta åtgärder. Vi vill jobba
69 förebyggande och hälsofrämjande. Detta genom att stärka första linjens psykiatri samt
70 vuxenpsykiatri- och barnpsykiatri. I Västerbotten ska alla må bra och vi kommer alltid att kämpa
71 för att stärka den psykiska hälsan i hela befolkningen.

72 Enligt nationellt centrum för kvinnofrid har mer än var tionde kvinna i Sverige utsatts för våld i
73 en nära relation. Varje år mördas cirka 15 kvinnor av en man i en nära relation. Mäns våld mot
74 kvinnor ska inte reduceras till enskilda fall. Det är ett samhällsproblem som måste bekämpas med
75 hela samhällets samlade kraft. Våldet måste förebyggas och offren skyddas på samhällets alla nivåer.
76 Att arbeta med värderingar, attityder och normer är en viktig del i det arbetet.

77 Region Västerbotten ska säkerställa att det finns god kompetens för att möta och erbjuda adekvat
78 hjälp till personer som utsätts för våld i nära relationer. Vi ska tillsammans stå upp mot mäns våld
79 och aldrig acceptera att någon man använder våld eller hot om våld för att vinna makt över sina
80 närstående.

81 Vi lever längre och därför är det viktigt att vi också håller oss friska längre. Utifrån det är det
82 förebyggande arbetet avgörande. Vi vill utveckla arbetet med en god och nära vård som är anpassat
83 efter demografin. Det handlar om att som medborgare känna sig trygg med att ha vården tillgänglig,
84 såväl fysisk som digital. Kommunerna i länet och regionen samarbetar och tar ett gemensamt
85 ansvar.

86 Vill vi ta ansvar för helheten måste vi också investera i det vi äger gemensamt, vår välfärd, däri
87 ligger våra gemensamma intressen och vår gemensamma framtid. Det alternativet står vi
88 socialdemokrater för.

89 **Vi ska garantera:**

- 90 • Ett aktivt arbete för att främja västerbottningarnas hälsa och minska de demografiska
91 skillnaderna.
- 92 • Att stärka arbetet med folkhälsa och förebyggande arbete för att kunna tillgodose fler
93 behov och få en ännu bättre helhetsbild runt medborgarna.
- 94 • Att sjukvården motsvarar medborgarnas förväntningar utifrån ett tillgänglighetsperspektiv.
95 Det ska vara enkelt att få kontakt och i Västerbotten ska vården vara köfri, det vill säga att
96 du som patient snabbt får en tid och veta vad nästa steg är.
- 97 • Att en patient med flera vårdkontakter enkelt ska kunna ta del av en sammanhållen plan,
98 som minskar dubbelarbete och sparar tid för både patienten och vården samt skapar
99 trygghet.

- 100 • Att satsa på kompetensförsörjning genom tillitsbaserad styrning och större
101 personalinflytande.
- 102 • Att rätt kompetens används på rätt plats samt genom ett flexibelt samarbete över
103 organisationsgränserna inom regionens verksamhet samt mellan kommuner och region.
- 104 • Att tillvarata de digitala verktygen genom att integrera dem i den dagliga verksamheten och
105 se till att anpassa dem efter de individuella behoven hos medborgaren.
- 106 • Ett dynamiskt och överlappande samarbete mellan Region Västerbotten och länets
107 kommuner för att stärka äldreomsorgen och arbetet med människor i utsatta situationer.
108 Att frågan om våld ställs vid samtliga kontakter med elevhälsa, ungdomshälsa och
109 primärvård
- 110 • Att det i Västerbotten finns tre akutsjukhus, tre förlossningar och tillgänglig tandvård i hela
111 länet.
- 112 • Att Region Västerbotten ska vara oberoende av hyrpersonal.
- 113 • En bra förlossningsvård före, under och efter förlossning
- 114 **Vi ska driva på för:**
- 115 • Att utveckla våra digitala verktyg så att de alltid ska finnas tillgängliga och vara
116 medborgarnas naturliga ingång till vården
- 117
- 118 • En nollvision gällande mäns våld mot kvinnor.

119 **Hållbar samhällsplanering**

120 Socialdemokraterna bygger ett Västerbotten där alla som vill kan bo. Ett växande Västerbotten
121 som är öppet, jämlikt och jämställt, hälsofrämjande och levande.

122 Västerbotten ska vara en attraktiv och hållbar plats att bo, verka och leva på och en plats som
123 attraherar nya invånare. En plats där unga vill och har förutsättningar i form av bostäder och jobb
124 att stanna kvar. Alla ska känna sig inkluderade i gemenskapen. Vi ska skapa förutsättningar för ett
125 rikt kulturliv och meningsfulla idrotts- och fritidsaktiviteter. Det ska finnas mötesplatser och
126 service i hela länet. Vi bygger ett samhälle där möjligheten till fysisk aktivitet är del av vardagen,
127 till exempel cykelvägar till och från jobbet. En hållbar och jämställd samhällsplanering med
128 utomhusmiljöer som främjar den upplevda tryggheten.

129 Hållbarhet och socialt ansvar ska stå i fokus när vi bygger för att hålla tillbaka segregationen och
130 stärka våra kommuner. Tillgången till bostäder är en grundläggande förutsättning och vi ska
131 fortsätta att bygga bostäder som fler har råd att bo i där trygghet för hyresgästen är centralt. Vi
132 behöver tillgänglighetsanpassa bostäder för äldre och skapa en positiv utveckling på den lokala
133 bostadsmarknaden för alla invånare. Vi tar också ansvar för framtida generationer genom att
134 bygga klimatsmart.

135 Vi Socialdemokrater jobbar för att hela Västerbotten ska leva där landsbygd och stad samspelar
136 och stärker varandra. Vi samarbetar runt våra gemensamma utmaningar, samverkar och lyfter
137 varandra och vi ser hur viktig kulturen är för vårt samhälle. I länet finns en mångfacetterad kultur
138 som är värdefull, där den samiska- och nybyggarkulturen är en av många.

139 Kulturens plats i våra samhällen behöver bli självklar och kulturupplevelser tillgängliga över hela
140 länet. Vi ska värna våra kulturella och kreativa näringar. Våra naturresurser är en stor tillgång för
141 en bra livskvalitet, och möjligheten till en aktiv fritid i bra miljöer är en förutsättning för ett bra liv.
142 Mötesplatser och verktyg för att skapa en bra integration är lika viktiga, som den mötesplats som
143 ofta skapas inom idrotten. Tillgång till kultur- och fritidsupplevelser är inte bara viktigt för
144 människor när de väljer var de ska bo, utan är även en viktig aspekt för folkhälsa.

145 I ett demokratiskt samhälle har biblioteken en viktig roll, både för bildning och som mötesplats. Vi
146 vill att så många som möjligt ska kunna ta del av folkbiblioteken. Tillgången till biblioteken måste
147 säkerställas, bland annat genom att se till att bokbussar används i större utsträckning.

148 För att hela Västerbotten ska leva krävs en närvaro av den offentliga sektorn, likväl som den
149 kommersiella. Post, betaltjänster, transporter, kollektivtrafik och infrastruktur ska fungera. Med
150 våra långa avstånd behöver vi därför vara kreativa när det gäller att samordna smarta lösningar för
151 både varor, personer och tjänster. Det ska finnas fungerande grundläggande infrastruktur i hela
152 länet. Vi ska ha hållbara transportsystem som binder ihop länet och ett väl utbyggt el-, telefon- och
153 bredbandsnät i hela Västerbotten.

154 **Vi ska garantera:**

- 155 • Att det ska finnas plats för alla i vårt demokratiska samhälle – tillsammans ska vi bli stoltare
156 och ännu bättre på att utveckla Västerbotten till en plats där alla som vill kan bo.
- 157 • Att vi ska bygga bostäder som är anpassade efter olika behov och ekonomiska
158 förutsättningar
- 159 • Att vi är ett län för våra barn och unga
- 160 • Att vi tillsammans skapar ett rättvist och solidariskt Västerbotten. Vi är ett levande
161 Västerbotten när vi hjälps åt. Landsbygden och staden, kommunerna, människorna och
162 föreningslivet.
- 163 • Att kulturens betydelse för samhällets utveckling synliggörs
- 164 • Att det finns natur- och kulturupplevelser tillgängliga över hela länet.
- 165 • I Västerbotten ska alla kunna idrotta under hela livet, på sina egna villkor.
- 166 • Att vi tillsammans utvecklar och skapar fler smarta servicepunkter på landsbygden
- 167 • Att alla ska ha tillgång till stabilt telefoni- och bredbandsnät
- 168 • Att vi ska ta fler digitala kliv framåt. Bland annat införa smarta och användarvänliga E-
169 tjänster.

170 **Klimatanpassning**

171 I Västerbotten finns absoluta fördelar i form av bland annat förnybara energikällor, skogstillgångar
172 och andra naturresurser vilket ger oss goda förutsättningar för en klimatomställning. Tillsammans
173 med regionens forskning och en välutbildad befolkning innebär det goda möjligheter att gå före i
174 omställningen mot ett hållbart och konkurrenskraftigt samhälle.

175 I Västerbotten har vi börjat på många sätt genom bland annat byggande i trä, en ny klimatvänlig
176 färja och Europas största batterifabrik. Hållbara färdmedel och digitala lösningar skapar möjligheter
177 att vara bosatt i Västerbotten och samtidigt vara global. Det finns dock geografiska och
178 socioekonomiska skillnader vad gäller förutsättningar för användning av mer hållbara alternativ.

179 Det behöver finnas digital infrastruktur och förnyelsebara drivmedel som tillgodoser behov på
180 länets olika landsbygder och städer. Därför är det viktigt att fortsatt stödja bredbandsutbyggnad,
181 utveckling till förnyelsebart drivmedel och elektrifiering i länet. Det ska vara lätt att välja rätt,
182 oavsett var i länet du bor. Invånare i Västerbotten ska bjudas in till att vara delaktig i
183 samhällsomställningen.

184 Livsmedelsnäringen bidrar till jobb och tillväxt. I Västerbotten finns goda förutsättningar att
185 producera mat på ett sätt som är hållbart. Ett hållbart jordbruk är också viktigt för att bevara den
186 biologiska mångfalden i landskapet. Genom att främja mer lokalproducerad mat innebär det en
187 ökad och hållbar produktion av mat som kan leda till fler jobb och hållbar tillväxt i hela länet samt
188 ge våra invånare bättre förutsättningar att göra medvetna val.

189 Västerbotten ska fortsätta att vara platsen med goda förutsättningar för att besöka, växa, arbeta
190 och bli gammal på. En plats som hanterar klimatomställning och skapar ekonomiska möjligheter
191 och infrastruktur på ett sätt som tar hand om våra naturresurser.

192 **Vi ska garantera:**

- 193 • Ta ansvar för framtida generationer genom att bygga klimatsmart och med ett socialt ansvar
- 194 • Bidra till ett växande Västerbotten som ligger i framkant när det gäller klimatsmarta
195 lösningar
- 196 • Skapa en världsutställning i hållbarhet i en 3D-plattform.
- 197 • Främja för mer lokalproducerad mat och ökad självförsörjningsgrad i länet.
- 198 • Att stödja utvecklingen till förnyelsebart drivmedel och elektrifiering i länet.
- 199 • Satsa på en säker och hållbar järnväg i länet och driva på för att hela Norrbotniabanan ska
200 byggas.
- 201 • Hållbara transportsystem som binder ihop länet.
- 202 • En kollektivtrafik med attraktiva taxor för de som reser med buss.

203 **Jobb och livslångt lärande**

204 Socialdemokraterna har fokus på att skapa fler jobb och minska klyftorna – för att skapa ett
205 starkare samhälle och ett tryggare Västerbotten. När många arbetar och betalar skatt har vi råd
206 med en god välfärd. Med schyssta villkor, löner som går att leva på och trygga anställningar
207 bygger vi ett starkare samhälle. Vi ska ha trygghet på svensk arbetsmarknad. Därför prioriterar vi
208 jobben och välfärden.

209 Intresset för Västerbotten är stort för både nyetableringar och expansioner av befintliga företag
210 inom blanda annat tillverkningsindustrin och energisektorn. Norra Sverige bärs i hög grad upp av
211 traditionell industri. Den är utan tvekan även en viktig del av landets industriella system och därmed
212 viktig för framtida tillväxt och välfärd. Kring dessa företag finns en infrastruktur av
213 underleverantörer, lokala industrinära tjänster och servicearbeten som betjänar dem som är
214 anställda i företagen. Alla delar hänger ihop i ett ömsesidigt beroende.

215 Västerbotten måste vara med i tåten av den digitala omvandlingen för att dra nytta av möjligheterna
216 som kommer med den fjärde industriella revolutionen och den globala gröna omställningen.
217 Kompetens och innovationskraft är avgörande för att lyckas. De företag, länder och landsändar
218 som går före i teknikomställningen kommer få konkurrensfördelar. Västerbottens industri kan ställa
219 om och vässa sin långsiktiga konkurrenskraft både för att säkra våra jobb och kraftigt minska
220 utsläppen.

221 Västerbottens skogar har en avgörande roll i omställningen till ett förnybart samhälle. Det bygger
222 på att skogsindustrin, precis som resten av Sveriges industri, går i tåten och med innovation och
223 ny teknik bidrar till kraftigt minskade utsläpp samtidigt som de stärker hållbara konkurrenskraft.
224 Här finns framtidens jobb utanför städerna. Här finns viktiga nycklar till klimatomställningen.

225 Parallellt med tillväxten inom näringslivet ökar också efterfrågan inom offentlig sektor, där bland
226 annat vård- och omsorgssektorn och utbildningssektorn. På nationell nivå har flera initiativ tagits
227 för att stärka kompetensförsörjningen och användandet av teknik inom till exempel äldreården.
228 En trygg äldreomsorg är en central fråga för oss Socialdemokrater. Insatser görs också för stärkt
229 regional samverkan om kompetensbehoven. De demografiska utmaningarna med stora
230 pensionsavgångar och färre som kommer in på arbetsmarknaden innebär utmaningar. Fokus
231 behöver läggas på ökad inkludering på arbetsmarknaden bland grupper som idag står utanför eller
232 i liten utsträckning arbetar. Där kan samordningsförbundens myndighetssamverkan i länet spela en
233 viktig roll. Den utveckling och hållbara tillväxt som pågår i Västerbotten utmanar även befintliga
234 strukturer och arbetssätt.

235 Under de kommande åren finns till exempel stora kompetensförsörjningsbehov som beror på flera
236 parallella faktorer baserat på tillväxt, demografi och befolkningsutveckling. För att klara
237 utmaningarna och en negativ befolkningsutveckling är inflyttning till Västerbotten avgörande. En
238 trygg och långsiktig hållbar integration är därav viktig för vårt län.

239 Västerbotten ska hålla ihop och det ska vara möjligt att bo, leva, och verka i alla delar av länet. En
240 modern och aktiv regionalpolitik är ett verktyg för utveckling och jobb i hela länet. Förbättrat stöd
241 till näringslivsutveckling, fungerande regional arbetskraftsförsörjning, tillgång till offentlig och
242 kommersiell service är viktiga delar i en kraftfull regional tillväxtpolitik. Vi vill här se över och

243 utveckla servicekontor. Det skapar ett tryggare Västerbotten när såväl stat, region och kommunal
244 verksamhet finns tillgänglig nära.

245 Den stora efterfrågan innebär också att behovet av samverkan mellan branscher och
246 utbildningsanordnare på nationell, regional och lokal nivå behöver stärkas. Matchningsgraden
247 behöver ökas och för att säkerställa att människor står rustade för de nya jobb som skapas i vårt
248 län. Dagens utbildningssystem består av flera aktörer och behoven av samverkan mellan dem är
249 stort för att hela utbildningspaletten ska kunna stödja det livslånga lärandet. Ökade möjligheter till
250 universitetsstudier på distans via länets tre universitet är viktigt för att ge möjlighet till omskolning
251 mitt i livet - en central del av Socialdemokratisk politik. Det ska vi värna och stärka såväl
252 kommunalt, regionalt som nationellt.

253 **Vi ska garantera:**

- 254 • Kvalitetssäkrad integration som får fler att leva, verka och bo kvar i länet.
- 255 • Omskolningsmöjligheter såväl inom arbetsplatsen som mot övrig arbetsmarknad.
- 256 • Ökad företagsamhet genom regionala stimulansstöd.
- 257 • Stora företagsetableringar i länet vilket ger nya arbetstillfällen.
- 258 • Vi ska jobba tillsammans med facken för att skapa schyssta villkor i Västerbotten.

259 **Vi ska driva på för:**

- 260 • Stärkta rehab-insatser för att komma tillbaka i arbete.
- 261 • En energiomställning som ger positiva effekter för hela landet.
- 262 • Innovationsdriven och konkurrenskraftig tillväxt ur skogen som skapar jobb.
- 263 • Samverkan mellan Försäkringskassan, arbetsförmedlingen, regionen och kommunerna ska
264 förstärkas för att återföra människor i sysselsättning, arbete eller studier.
- 265 • Stärkt A-kassa för ökad trygghet.
- 266 • Införande av glesbygdslån och avskrivning av studieskulder enligt Landsbygdskommitténs
267 förslag.

268 **Det livslånga lärandet**

269 Bildning lägger grunden för vår frihet och välfärd. Alla ska ges möjlighet att växa genom hela livet,
270 oavsett var du bor, vilken uppväxt du haft eller vilken skola du går eller gått på.

271 Utbildningen lägger grunden inga elever ska lämnas efter eller hållas tillbaka. En jämlik skola för
272 alla barn och unga är grunden i vårt samhällsbygge och ger en trygg start i livet. Vi ser idag hur
273 statens detaljkrav på grundskolan ökat och att det är svårt att leverera jämlik utbildning över hela
274 landet och att allt mer tid läggs på administration istället för tid med eleverna. För att slippa lägga
275 ner mindre skolor vill vi hitta nya innovativa lösningar så att fler elever får fler kamrater i andra
276 skolor. Att ge förutsättningar för barn och unga att delta i Musik- och kulturskolan ger ett enormt
277 mervärde. Socialdemokraterna driver på för att fler ska få möjlighet att delta och för oss är det
278 viktigt att ett rikt utbud erbjuds i alla länets kommuner.

279 Vi måste öka andelen unga som lämnar gymnasieskolan med ett slutbetyg i handen, då detta
280 lägger grunden för fortsatta studier eller ger en ingång på arbetsmarknaden.

281 Vi ser behovet av att i högre utsträckning erbjuda distansutbildningar, utbildningar där
282 utlandsstudier ingår samt körkort till alla gymnasieelever som en viktig del att efter avslutad
283 utbildning vara anställningsbar och redo för vuxenlivet. Den ökade konkurrensen mellan skolor
284 om eleverna och begränsat utbud, främst inom yrkesprogrammen, gör att vi föreslår ökad
285 regional samverkan mellan kommunerna och regionen där regionens roll förtydligas.

286 Vi vill se ökade möjligheter till Universitetsstudier på distans. Bostadsort ska inte vara avgörande
287 för möjligheten att studera. Folkbildningstraditionen i Västerbotten är stark. Folkbildnings- och
288 folkrörelseorganisationerna i länet är viktiga aktörer, inte minst för den enskilda människans
289 utveckling, livskvalitet och sociala gemenskap. För oss socialdemokrater är folkbildningen en viktig
290 aktör för att stärka demokratin.

291 **Vi ska garantera:**

- 292 • Erbjud utlandsstudier och ökad distansutbildning. Bostadsorten ska inte vara avgörande
293 för möjligheten att studera.
- 294 • Ökad satsning på de gymnasiala yrkesprogrammen och YH-utbildning.
- 295 • Att kommunal musik- och kulturskola förstärks i länets kommuner.
- 296 • En läxfri skola - skolarbete ska ske i skolan.
- 297 • Öka möjligheten till utbyte inom länet – Utbildningsbuss för att träffa nya kamrater.
- 298 • Stärkt folkbildning kommunalt och regionalt.

299 **Vi ska driva på för:**

- 300 • Jämlik skola för alla barn och unga.
- 301 • Minska statens detaljkrav på grundskolan för minskad administration för lärare/pedagoger
302 till förmån för mer tid med eleverna.
- 303 • Kraftsamla för att öka andelen unga som lämnar gymnasieskolan med ett slutbetyg i handen
- 304 • Körkort till alla gymnasieelever – lättare att få jobb efter avslutad utbildning.
- 305 • Ändra studiestödssystemet så att fler får möjlighet att omskola sig ”mitt i livet”.
- 306 • Mobilisera för att stärka och värna folkbildningen nationellt.

307 **Välfärdens finansiering**

308 Socialdemokraterna är partiet för vanligt folk. Grunden för oss är att alla ska arbeta och göra rätt
309 för sig, och därmed få justa löner och villkor och en välfärd att lita på. Så kan alla bidra till samhället.
310 För att det ska fungera måste man känna sig trygg. För den som blir av med jobbet ska det finnas
311 en generös arbetslöshetsförsäkring och utbildning till ett nytt jobb. Den som drabbas av sjukdom
312 ska inte tvivla på att den får den bästa sjukvården och en trygg sjukförsäkring. Efter ett långt
313 arbetsliv ska alla kunna se fram emot en pension som går att leva på.

314 Med vår politik för jobb och välfärd tar vi oss an framtiden. Här är inte minst klimatomställningen
315 en möjlighet, där de nya jobben inom industri och service innebär bra arbetstillfällen samtidigt som
316 de inbringar inkomster till välfärden i Västerbotten. Men en bra välfärd kräver också ordning och
317 reda i ekonomin. Skattepengarna ska gå till det de är avsedda för – trygghet för vanligt folk. Så ser
318 vår modell ut. Den ger frihet, är effektiv och rättvis, och skapar jämlikhet.

319 Ett samhällsbygge som alla känner sig delaktiga i kräver att såväl statlig som regional service finns
320 närvarande i hela landet. Här är inte minst en fortsatt utbyggnad av servicekontoren och ett ökat
321 samarbete mellan statliga myndigheter betydelsefullt. Ytterligare statliga investeringar i
322 infrastruktur, ny teknik och utbildning innebär också att ta tillvara den potential som finns i
323 Västerbotten, vilket skulle gagna hela landet ekonomiskt. Regionalt ska vi garantera att
324 hälsocentraler eller sjukstugor finns i varje kommun och vi ska fortsätta arbetet med lokal
325 samverkan så att mer service kan nå utanför de större tätorterna i länet. Tillgänglig service är viktigt
326 för den ekonomiska utvecklingen

327 Välfärd bedrivs bäst så nära medborgarna som möjligt. Eftersom förutsättningarna skiljer sig åt
328 inom länet behöver politiken få utformas och styras efter vad som passar bäst lokalt. Dessutom,
329 för att det ska bli rättvist behöver även staten ta ansvar för att finansiera välfärden i kommunerna
330 och regionen, fördela resurser rättvist i hela landet och utjämna orättvisa förutsättningar. Ett
331 ekonomiskt ansvarstagande på alla nivåer, där vi lägger finansierade budgetar och förmår prioritera,
332 är en grundbult för en långsiktigt robust välfärdsmodell.

333 Det krävs en politik för en sund arbetsmarknad och generell välfärd för att lösa problem och
334 utveckla samhället. Det skapas däremot inga jobb av att försämra vanliga människors
335 trygghetsförsäkringar. Inte heller blir det fler sjuksköterskor och poliser med skattesänkningar och
336 nedskärningar. Välfärden stärks inte genom fler misslyckade marknadsexperiment.

337 Socialdemokraterna vill bygga ett starkt samhälle med jobb, trygghet och rättvis fördelning. Vi
338 sätter alltid välfärden först.

339 **Vi ska garantera:**

- 340 • Satsa på de nya jobben – ta vara på möjligheterna med den fossilfria nyindustrialiseringen.
- 341 • Alltid prioritera välfärden först – skattesänkningar minskar tryggheten.
- 342 • Upprätthålla ordning och reda i välfärden och använda pengarna rätt.
- 343 • Utveckla möjligheterna att leva och bo i hela länet.
- 344 • Arbeta för en bra och likvärdig välfärd i alla länets kommuner – välfärden måste få utformas
345 efter de lokala förhållandena.

346 **Vi ska driva på för:**

- 347 • En mer rättvis fördelning av skattemedlen i landet.
- 348 • Att staten tar sitt ansvar för den ekonomiska utvecklingen i Västerbotten – värdesäkra de
- 349 generella statsbidragen och förstärk infrastrukturen.
- 350 • Vänd utvecklingen med misslyckade marknadsexperiment i välfärden.
- 351 • Pensionen ska vara minst 70 % av arbetsinkomsten.